Van plan naar duurzaam energieproject

Hét servicepunt voor
Lokale Energie-Initiatieven
in Overijssel

Lokale Energie
Overijssel

‘Initiatieven zoals die van jou leveren een onmisbare bijdrage aan de energietransitie.’

Van plan naar duurzaam energieproject

Heeft jouw lokale energie-initiatief een mooi plan liggen voor de ontwikkeling van een zonneweide, een zon-op-dak project, windmolens, of een idee voor een ander hernieuwbaar energieproject? Fantastisch! Initiatieven zoals die van jou leveren een onmisbare bijdrage aan de energietransitie.

Naast dat ze natuurlijk zorgen voor een steeds groter deel van de opwek van duurzame energie in ons land en onze provincie, zorgt het lokale karakter ook voor acceptatie en draagvlak voor de energietransitie bij mensen.

Bovendien geven deze initiatieven vorm aan de ambitie om minimaal 50% van de duurzame energie-opwek in eigendom te laten zijn van de lokale omgeving.

Uiteindelijk moeten de plannen dan wel leiden tot een daadwerkelijk energieproject. En dat blijkt niet altijd even gemakkelijk. Vaak ontbreekt het bij lokale energie-initiatieven aan de financiële middelen om het risico van de ontwikkeling van het project te kunnen dragen en is ook de toegang tot juiste expertise een uitdaging.

Voor deze lokale initiatieven is er LEI-F (Lokale Energie Initiatieven-Faciliteit): een lening om de kosten die in de ontwikkelperiode gemaakt worden te kunnen financieren. Lokale initiatieven kunnen deze lening onder andere gebruiken om kennis en kunde van experts op het gebied van lokale energie in te huren.

LEI-F wordt door Energiefonds Overijssel (EFO) gefinancierd. Natuur en Milieu Overijssel (NMO) ondersteunt de initiatieven inhoudelijk.

Mocht een energieproject onverhoopt niet gerealiseerd kunnen worden, dan is het financiële risico van het terugbetalen van de lening(en) niet voor het lokale energie-initiatief. Waar moet je als energie-initiatief aan voldoen om in aanmerking te komen voor deze ontwikkelfinanciering vanuit LEI-F? Hoe steekt de ontwikkelfinanciering in elkaar? Waaraan worden aanvragen getoetst? En hoe ziet de ondersteuning van NMO en EFO eruit? In deze infofolder gaan we in op deze vragen.

Wat kan aan LEI-F voorafgaan?

Voordat we de LEI-F regeling induiken hier eerst nog wat informatie over wat er aan de LEI-F vooraf kan gaan. Voor bepaalde projecten is er namelijk ook subsidie beschikbaar. Dit zijn LEI-subsidies die verstrekt worden door de provincie Overijssel. Meer informatie over de LEI-subsidies en voor wie deze zijn is hier te vinden.

Met behulp van deze subsidie kunnen lokale initiatieven een verkenning doen om te kijken of hun initiatief kans van slagen heeft. Dat kan de opmaat zijn naar een aanvraag voor een lening in de LEI-F.

Voor wie is LEI-F bedoeld?

Lokale energie-initiatieven zijn initiatieven die duurzame energie opwekken of opslaan, lokaal geworteld zijn, waarbij de omgeving meebeslist in de ontwikkeling van de projecten en daarnaast ook meeprofiteert van de opbrengsten. LEI-F is bedoeld voor deze initiatieven.

Wat wordt er met LEI-F gefinancierd?

Voor LEI-F komen projecten in aanmerking waarin duurzame energie wordt opgewekt, die bijdragen aan de warmtetransitie of waarin aan de opslag van duurzame energie wordt gewerkt. Wat betreft de opwek van duurzame energie zijn in principe alle kansrijke technieken mogelijk. Ook projecten die bestaan uit een combinatie van de verschillende type technieken kunnen in aanmerking komen voor LEI-F.

LEI-F voorziet in de financiering van de ontwikkelkosten en de kosten die tijdens de ontwikkeling vooruit moeten worden betaald. Denk bijvoorbeeld aan het inhuren van expertise of kosten die je maakt voor communicatie met de omgeving. Ook de kosten voor de reservering van transportcapaciteit en eventueel te betalen leges komen in aanmerking.

Ben je benieuwd of de ontwikkelkosten van jouw project in aanmerking komen voor financiering vanuit LEI-F? Neem dan contact met ons op via leif@natuurenmilieuoverijssel.nl of (038) 425 09 66.We denken heel graag met je mee.

Welke ondersteuning bieden NMO en EFO?

- Ontwikkelfinanciering in de vorm van een lening vanuit Energiefonds Overijssel (EFO);
- Ondersteuning bij de aanvraag van de lening (NMO);
- Hulp bij het vinden van de juiste expertise (NMO).

Hoe werkt LEI-F

LEI-F kent verschillende type leningen die passen bij verschillende projecten en projectfases. Hieronder worden deze kort beschreven. Uiteindelijk bepaalt EFO per project welke leningen zij wil verstrekken en doet EFO een aanbod aan het energie-initiatief.

LEI-F lening aan een energie-initiatief voor de ontwikkeling tot aan de realisatie

EFO kan leningen verstrekken tussen €20.000 en €100.000 aan energie-initiatieven voor de ontwikkeling van hun duurzame energieproject. Vaak zal het dan gaan om kleine of middelgrote projecten. Deze lening verstrekt EFO aan het lokale energie-initiatief zelf; in de regel een energie-coöperatie. Mocht het project onverhoopt niet doorgaan, dan ligt het financiële risico voor het terugbetalen van de lening niet bij het lokale energie-initiatief.

Als het project wel doorgaat (het komt tot exploitatie), dan betaalt het initiatief de lening terug aan EFO, inclusief rente en een succesfee. Indien door zowel het lokale initiatief als door EFO gewenst, kan EFO het geleende bedrag plus opslagen inbrengen in de exploitatie. EFO krijgt dan aandelen in de exploitatie-BV ter waarde van de lening plus opslagen.

LEI-F lening aan een energie-initiatief voor een ontwerpfase vóór de daadwerkelijke ontwikkeling

EFO kan een lening verstrekken aan lokale energie-initiatieven die geld nodig hebben voordat tot de daadwerkelijke ontwikkeling kan worden overgegaan. Dit zijn leningen tussen €20.000 en €50.000. In de regel zullen dit leningen zijn voor grootschalige en risicovolle projecten. Denk met name aan windturbines. Ook in dit geval kan de lening worden verstrekt aan het lokale energie-initiatief zelf. Als deze fase van nader onderzoek succesvol wordt afgesloten, kan een zogenaamde converteerbare lening worden afgesloten (zie hieronder) voor de daadwerkelijke ontwikkeling van het project.

De lening wordt dan doorbelast naar de ontwikkelfase. Als het onderzoek niet leidt tot een vervolg, dan ligt het financiële risico niet bij het initiatief.

LEI-F converteerbare lening aan een ontwikkel-BV voor de ontwikkeling tot aan de realisatie

EFO kan ook zogenaamde converteerbare leningen verstrekken voor bedragen vanaf €100.000. Een converteerbare lening is een lening die EFO het recht geeft de door haar verstrekte lening om te zetten in aandelen in de exploitatie van het project. Aan het bedrag van dit type lening is geen bovengrens gesteld. Vaak zal het gaan om grotere projecten (boven 1MWp). Deze lening wordt door EFO verstrekt aan een Ontwikkel B.V., opgericht door het lokale energie-initiatief samen met EFO. Hierin krijgt het lokale energie-initiatief een meerderheid van de aandelen en EFO een minderheid (verdeling van 75%/25%).

De lening is converteerbaar, dat wil zeggen dat EFO het recht heeft de lening (+ rente + succesfee) in te brengen als eigen vermogen in de exploitatiefase van het project. Als EFO hiervan geen gebruik wil maken, dan betaalt de B.V. de lening terug aan EFO, inclusief rente en een succesfee. Het financiële risico voor het terugbetalen van de lening als het project onverhoopt niet door kan gaan ligt niet bij het energie-initiatief.

Risicovergoeding en rente

Voor alle leningen binnen LEI-F geldt een rente gebaseerd op de rente op de kapitaalmarkt plus 4% risico-opslag. De rente is oprolbaar. Dat wil zeggen dat de rente pas betaald hoeft te worden aan het einde van de ontwikkelperiode..

Om het risico van mislukte projecten te kunnen dragen, kent LEI-F een eenmalige risicovergoeding wanneer het project wél slaagt (succesfee). Deze vergoeding bedraagt 20% van de geleende ontwikkelfinanciering.

Financieel risico

Voor zowel de leningen die direct aan het lokale energie-initiatief worden verstrekt, als de leningen die aan de Ontwikkel B.V. worden verstrekt, geldt dat het energie-initiatief geen financieel risico loopt als het project onverhoopt niet slaagt.

Toetsing van de ontwikkelfinancieringsaanvraag

Als lokaal energie-initiatief in de ontwikkelfase kom je wellicht in aanmerking voor een ontwikkelfinanciering. Natuur en Milieu Overijssel ondersteunt je bij de aanvraag hiervan. Heb je de aanvraag ingediend, dan wordt deze beoordeeld door Energiefonds Overijssel. Van een initiatief wordt verwacht dat ze voldoende gegevens aanlevert om een aanvraag goed te kunnen beoordelen. Aan de hand hiervan besluit EFO wat voor lening dat kan zijn en al dan niet deze toe te kennen. Hierbij kijkt EFO met name naar de volgende onderdelen:

Beschrijving van het initiatief en project

EFO ontvangt graag een beschrijving van het initiatief en het voorgenomen project en zijn omgeving. Van het initiatief wil ze weten wie de initiatiefnemers zijn en of het voldoet aan de provinciale criteria voor lokale energie-initiatieven. Zo moet iedereen in de omgeving mee kunnen doen in de ontwikkeling en de financiële participatie. Ten aanzien van het project zijn de voorgenomen techniek, de omvang, de locatie en de organisatie belangrijke elementen. Ook wordt er gevraagd naar de risico's die de initiatiefnemers zelf zien rond de ontwikkeling van het project.

Procesparticipatie

Een belangrijk aspect in de beoordeling is lokaal draagvlak. Lokaal draagvlak vergroot de acceptatie van een project en daarmee de kans dat het ook daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden. EFO kijkt naar de organisatie van het initiatief en de relatie met de omgeving. Voldoet het lokaal energie-initiatief aan de definitie van de provincie? Hoe werkt het initiatief eraan om de omgeving actief mee te laten participeren in het proces en de financiën? Heeft het lokaal energie-initiatief al eerder initiatieven ontplooid en hoe ging dat? EFO wil daarnaast weten hoe de afstemming met de omwonenden verloopt en hoe zij tegenover het project staan. Van het initiatief wordt verwacht dat ze de antwoorden op deze vragen kunnen onderbouwen.

Betrokken partijen

Een project heeft een grotere kans van slagen als er betrouwbare partijen bij betrokken zijn. Daarom beoordeelt EFO of de betrokken partijen geschikt zijn voor de uitvoering van de activiteiten. EFO ontvangt graag een overzicht van de betrokken partijen. Het kan ook zijn dat het project samen met een commerciële projectontwikkelaar ontwikkeld wordt. In dat geval wil EFO met deze partij in gesprek en is het van belang dat vooraf helder is welke afspraken er gemaakt zijn. Het advies van EFO is om eerst met het fonds in gesprek te gaan voordat er afspraken met de commerciële ontwikkelaar gemaakt worden.

Capaciteit van bestuurders

De bestuurder(s) van het initiatief, die wellicht ook de bestuurder(s) van de Ontwikkel B.V. gaan zijn, worden beoordeeld op hun geschiktheid. Hiervoor dient een overzicht van de bestuurders, inclusief hun C.V., te worden aangeleverd bij EFO. Uiteraard maakt EFO ook graag persoonlijk kennis met de betrokken bestuurders of initiatiefnemers.

Afstemming met de gemeente en legesverordening

Een goede afstemming met de gemeente is van cruciaal belang om een omgevingsvergunning voor het project te krijgen. EFO toetst of er geen belemmeringen zijn voor de omgevingsvergunning. Hiervoor moet het initiatief de ruimtelijke kaders en verslagen van de gesprekken met de gemeente toevoegen aan de aanvraag.

Voor het in behandeling nemen van de omgevingsvergunningsaanvraag -en andere diensten ten behoeve van het energieproject- brengt de gemeente kosten in rekening: zogenaamde leges. De voorwaarden en de kosten van deze leges zijn vastgelegd in een ‘legesverordening’. Deze verschillen van gemeente tot gemeente, zowel in hoogte van het te betalen bedrag als ook in het tijdstip waarop ze moeten worden betaald. Van het initiatief wordt verwacht dat zij in gesprek met de gemeente zo gunstig mogelijke lege-voorwaarden bedingt om het ontwikkelbudget zo weinig mogelijk te belasten. EFO ontvangt graag een verslag van het verloop van die gesprekken en de resultaten daarvan.

Aansluitmogelijkheden op het net

Veel energieprojecten leveren de opgewekte energie terug aan het elektriciteitsnet. In sommige gevallen is het energie-aanbod groter dan de lokaal beschikbare capaciteit op het elektriciteitsnet. Projecten komen hierdoor soms stil te liggen, of worden in zijn geheel niet afgerond. Aan projecten die op voorhand niet kunnen worden aangesloten op het elektriciteitsnet kan geen lening worden verstrekt, tenzij aannemelijk kan worden gemaakt dat levering op termijn of bijvoorbeeld opslag of directe levering hier een oplossing kan bieden.

Inzicht in mogelijke aansluiting van het nog te ontwikkelen energieproject op het elektriciteitsnet, of alternatieven daarvoor vormt daarom een belangrijk element in de beoordeling.

Businesscase

Een goed energieproject moet rendabel zijn. Een energieproject kan daarom niet zonder een sterke, goed onderbouwde en winstgevende businesscase. Ter beoordeling van de financiële risico’s ontvangt EFO graag een voorlopige businesscase. Deze zal worden beoordeeld op basis van uitgangspunten en kengetallen. EFO heeft een format beschikbaar dat lokale initiatieven kunnen gebruiken om hun businesscase inzichtelijk te maken.

Ontwikkelkosten

Leningen worden aangevraagd op basis van een begroting. Hier wordt door EFO aan de hand van kengetallen getoetst of de ontwikkelkosten reëel zijn en in verhouding staan tot de verwachte kosten en opbrengsten van het project in de zin van investering en energieopbrengst.

Tijdsplanning

Om grip te krijgen op de tijdsplanning van het project wil EFO weten wat er verwacht wordt en wat er wanneer in de tijd gaat gebeuren. Ook wil ze weten welke toetsmomenten daaruit kunnen worden afgeleid. EFO hanteert daarvoor een milestoneplanning. EFO heeft een format beschikbaar dat lokale initiatieven kunnen gebruiken om hun planning inzichtelijk te maken.

Hoe vraag je LEI-F aan?

1. Neem contact op met NMO via leif@natuurenmilieuoverijssel.nl
2. Het initiatief heeft een intakegesprek bij NMO
3. Het initiatief schrijft een aanvraag voor LEI-F. NMO helpt daarbij
4. Is de aanvraag compleet? Dan wordt deze ingediend bij EFO
5. EFO beslist binnen korte tijd of en zo ja, welke ontwikkelfinanciering wordt toegekend.

Expertpool

Natuur en Milieu Overijssel (NMO) vormt het eerste aanspreekpunt voor aanvragen in LEI-F en ondersteunt de aanvragers bij het compleet maken van de aanvraag. Vaak hebben lokale initiatieven veel kennis en ervaring in huis, dikwijls ook opgedaan in andere sectoren dan in duurzame energie. Het is goed om deze kennis en ervaring te inventariseren en te bekijken wat ontbreekt om tot een succesvol energieproject te komen. De LEI-coaches van NMO kunnen daarbij helpen.

Voor de kennis en ervaring die ontbreekt moet je op zoek naar deskundigen die je kunnen helpen. Hiervoor heeft NMO een expert-pool opgezet. Deze pool kun je zelf raadplegen, maar je kunt ook hulp van NMO krijgen bij het kiezen van de expert die het best bij jou en het initiatief past.

Ga ook van plan naar uitvoering!

Met LEI-F helpen wij jou om je energieproject een vliegende start te geven. Wil jij weten of jouw plan in aanmerking komt voor LEI-F? Neem contact met ons op via *leif@natuurenmilieuoverijssel.nl* of (038) 425 09 66.

Colofon

Zwolle, maart 2022

LEI-F - van plan naar energieproject is een gezamenlijke uitgave van:

Lokale Energie Overijssel
www.lokaleenergieoverijssel.nl

Natuur en Milieu Overijssel
www.natuurenmilieuoverijssel.nl

Nieuwe Energie Overijssel
www.nieuweenergieoverijssel.nl

Energiefonds Overijssel
www.energiefondsoverijssel.nl